COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 8.10.2019
COM(2019) 454 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

privind produsele și ingredientele alimentare tratate cu radiații ionizante pentru anii 2016-2017

CUPRINS

Cuprins

1. **REZUMAT** **2**
2. **CONTEXT** **3**
3. **UNITĂȚI DE IRADIERE APROBATE** **4**
4. **REZULTATELE VERIFICĂRILOR EFECTUATE ÎN UNITĂȚILE DE IRADIERE ÎN PERIOADA 2016-2017** **4**
5. **REZULTATELE VERIFICĂRILOR ÎN STADIUL DE COMERCIALIZARE A PRODUSELOR** **5**

1. REZUMAT

În conformitate cu articolul 7 alineatul (3) din Directiva 1999/2/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 februarie 1999 de apropiere a legislațiilor statelor membre privind produsele și ingredientele alimentare tratate cu radiații ionizante[1], statele membre înaintează Comisiei în fiecare an următoarele:

– rezultatele verificărilor efectuate asupra unităților de iradiere cu ionizare, în special cu privire la categoriile și cantitățile de produse tratate și dozele administrate, precum și
– rezultatele verificărilor efectuate în stadiul de comercializare a produselor.

Articolul 7 alineatul (4) din directivă prevede obligația Comisiei de a publica în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene:

– detalii privind unitățile de iradiere aprobate din statele membre, precum și modificările survenite în statutul acestora;
– un raport bazat pe informațiile furnizate în fiecare an de autoritățile naționale de control.

Prezentul raport se referă la perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2016 și 31 decembrie 2017. El conține o compilație a informațiilor transmise Comisiei de 28 de state membre în 2016 și de 27 de state membre în 2017. Malta nu a prezentat date pentru anul 2017.

Perioada: **1.1.2016 – 31.12.2017**

Țările în cauză: Statele membre ale UE și țările AELS

Sursă: 28 de state membre și Norvegia

Unități de iradiere:

– Numărul de țări echipate: 14 state membre și Norvegia
– Numărul de unități aprobate: 24
– Numărul de unități închise: 2
– Numărul de țări care practică iradieri: 10 state membre și Norvegia

Date privind tratarea:

– Cantitatea de produse tratate: 10 211 tone (-11,4 % comparativ cu 2015, în medie)
– Principalele produse tratate uscate: Pulpe de broască (57 %) și ierburi aromatice mirodenii și condimente vegetale (20,77%)
– Principalul loc de iradiere: Belgia (68 %) și Țările de Jos (13 %)

Verificări în stadiul de comercializare:

– Numărul de eșantioane analizate: 11 162
– Numărul de eșantioane neconforme: 87 (0,8 %)
– Principalele produse analizate: Ierburi aromatice și mirodenii (42 %)
Cereale, semințe, legume, fructe și produse preparate
din acestea (22 %)

[1] JO L 66, 13.3.1999, p. 16.

2. CONTEXT

Iradierea produselor alimentare este tratarea acestora printr-un anumit tip de energie radiantă, cunoscută sub denumirea de radiații ionizante. Energia radiantă are lungimi de undă și grade de putere variabile și dispare atunci când sursa de energie este îndepărtată. Iradierea se utilizează în scopuri sanitare și fitosanitare pentru uciderea bacteriilor (cum ar fi *Salmonella*, *Campylobacter* și *E. coli*) care pot cauza intoxicație alimentară și pentru a elimina organismele dăunătoare plantelor sau produselor din plante, cum ar fi insectele și alți dăunători. Ea este utilizată, de asemenea, pentru a întârzia coacerea fructelor, pentru a opri încolțirea sau germinarea legumelor (precum ceapa și cartofii) și, în cele din urmă, pentru a prelungi perioada de păstrare a produselor alimentare. Iradierea produselor alimentare nu se poate substitui manipulării corecte a acestora, iar produsele alimentare iradiate trebuie să fie în continuare refrigerate în mod adecvat și, după caz, preparate înainte de consum.

Astfel, cadrul de reglementare al UE pentru iradierea produselor alimentare („directivele privind iradierea produselor alimentare”) este format din:

– Directiva 1999/2/CE (directivă-cadru) a Parlamentului European și a Consiliului din 22 februarie 1999 de apropiere a legislațiilor statelor membre privind produsele și ingredientele alimentare tratate cu radiații ionizante. Ea stabilește dispoziții specifice pentru fabricarea, comercializarea și importul produselor și ingredientelor alimentare tratate;

– Directiva 1999/3/CE (directivă de punere în aplicare) a Parlamentului European și a Consiliului din 22 februarie 1999 de stabilire a unei liste comunitare cu produsele și ingredientele alimentare tratate cu radiații ionizante[2]. Această listă include, în prezent, o categorie de produse alimentare: ierburile aromatice uscate, mirodeniile și condimentele vegetale. Lista autorizațiilor naționale pentru produsele și ingredientele alimentare care pot fi tratate cu radiații ionizante este publicată de Comisie în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene[3].

Produsele și ingredientele alimentare pot fi iradiate doar în unități de iradiere aprobate. Pentru unitățile din UE, aprobarea este acordată de autoritățile competente ale statelor membre. În conformitate cu articolul 7 alineatul (3) din Directiva 1999/2/CE, statele membre trebuie să informeze Comisia cu privire la lista unităților de iradiere aprobate de pe teritoriul lor.

Produsele alimentare iradiate sau care conțin ingrediente iradiate trebuie să fi fost tratate (iradiate) numai în unități autorizate. Lista unităților de iradiere aprobate din statele membre este publicată de Comisie în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene[4].

În conformitate cu articolul 6 din Directiva 1999/2/CE, toate produsele alimentare iradiate sau toate ingredientele alimentare iradiate ale unui produs alimentar compus

[2] JO L 66, 13.3.1999, p. 24.

[3] JO C 283, 24.11.2009, p. 5.

[4] JO C 37, 30.1.2019, p. 6.

trebuie să fie etichetate cu mențiunea „tratat prin ionizare” sau „tratat cu radiații ionizante”.

Pentru asigurarea respectării unei etichetări corecte sau pentru detectarea produselor neautorizate, Comitetul European de Standardizare (CEN), ca urmare a unui mandat acordat de Comisia Europeană, a standardizat mai multe metode de analiză.

3. UNITĂȚI DE IRADIERE APROBATE

În prezent, în UE există 24 de unități de iradiere. Două unități de iradiere aprobate anterior au fost închise în 2015.

Unitățile sunt situate în 14 state membre: cinci în Franța, patru în Germania, câte două în Bulgaria, în Țările de Jos și în Spania și câte una în Belgia, în Republica Cehă, în Croația, în Estonia, în Italia, în Ungaria, în Polonia, în România și în Regatul Unit.

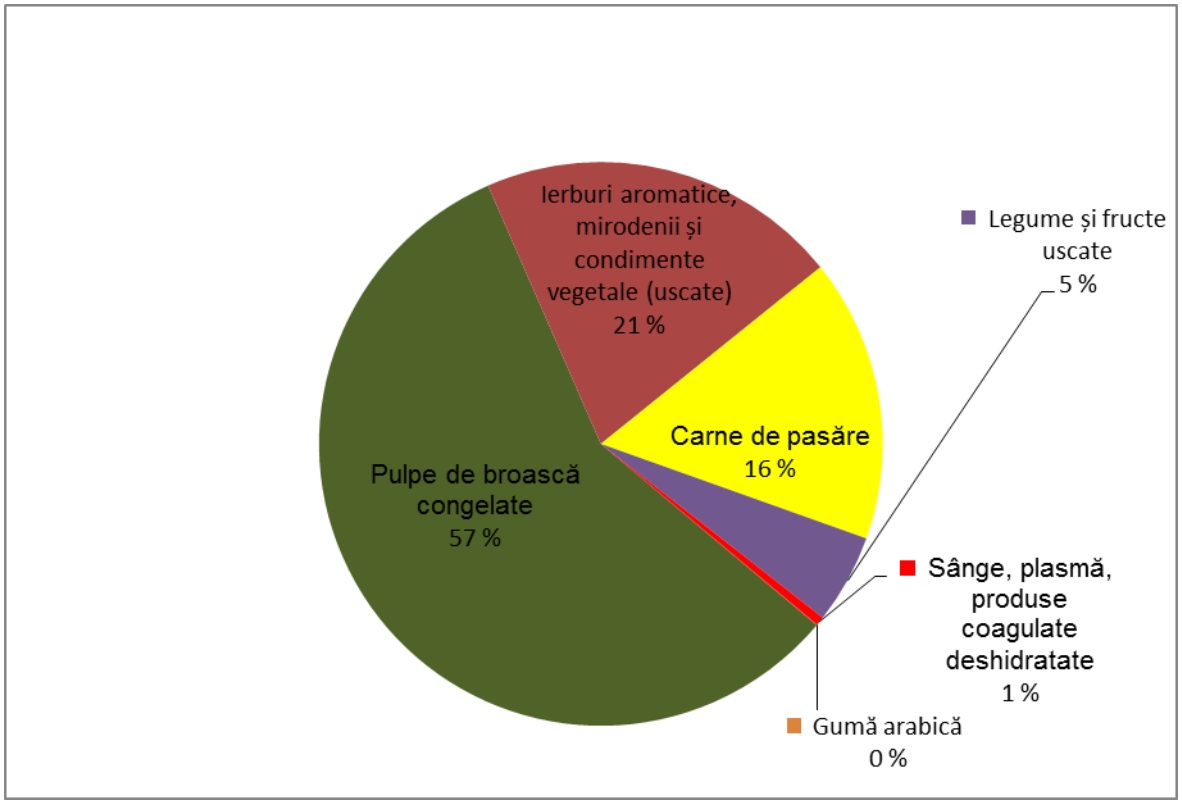
Dintre cele 14 state membre echipate cu unități de iradiere, Bulgaria, Italia, România și Regatul Unit nu au iradiat niciun produs alimentar în perioada vizată de prezentul raport.

4. REZULTATELE VERIFICĂRILOR EFECTUATE ÎN UNITĂȚILE DE IRADIERE ÎN PERIOADA 2016-2017

În total, 10 211 tone de produse au fost tratate cu radiații ionizante în statele membre ale UE în cursul anilor 2016 și 2017. Tratarea a avut loc în principal în două state membre: Belgia, care a tratat două treimi din produsele alimentare iradiate din UE (68 %) și Țările de Jos (13 %).

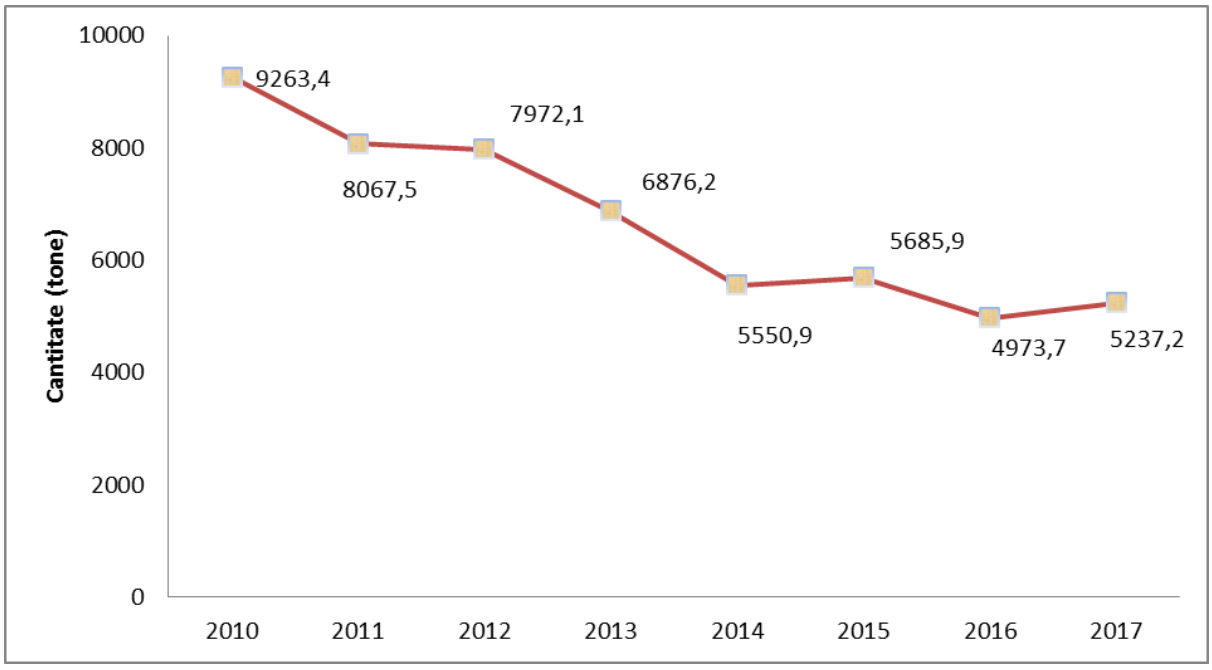
Principalele două produse iradiate din UE sunt pulpele de broască (aproximativ 57 %) și ierburile aromatice uscate, mirodeniile și condimentele vegetale (aproximativ 21 %). Figura 1 prezintă repartizarea produselor iradiate în unitățile aprobate din statele membre ale UE în 2016 și 2017.

Figura 1 – Repartizarea pe categorii de produse alimentare iradiate în UE în 2016-2017

Cantitățile de produse alimentare (în tone) tratate cu radiații ionizante în UE sunt în scădere din 2010, după cum se arată în figura 2.

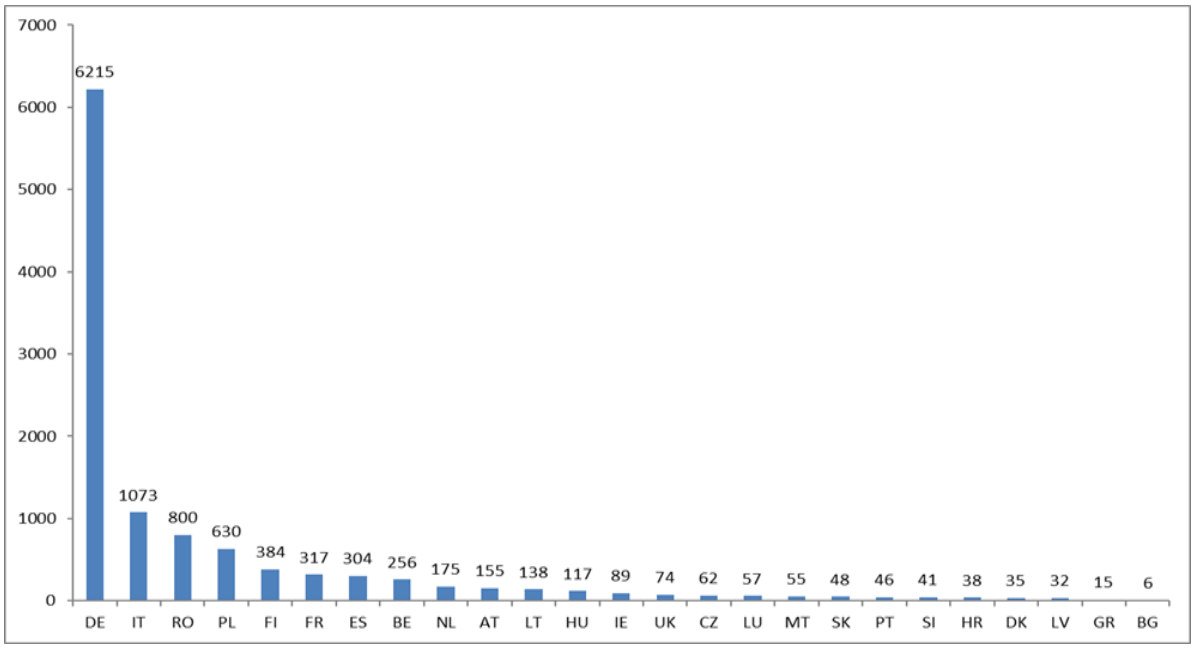
Figura 2 – Cantități de produse alimentare tratate cu radiații ionizante în unități de iradiere aprobate din Uniunea Europeană începând cu 2010

5. REZULTATELE VERIFICĂRILOR ÎN STADIUL DE COMERCIALIZARE A PRODUSELOR

Pentru perioada 2016-2017, 11 162 de eșantioane au fost analizate de 24 de state membre, adică, în medie, cu 7,02 % mai puțin decât în 2015. Datele referitoare la fiecare stat membru sunt disponibile în anexa II și rezumate în figura 3.

Figura 3 – Eșantioane analizate în stadiul de comercializare a produselor în fiecare stat membru în 2016-2017

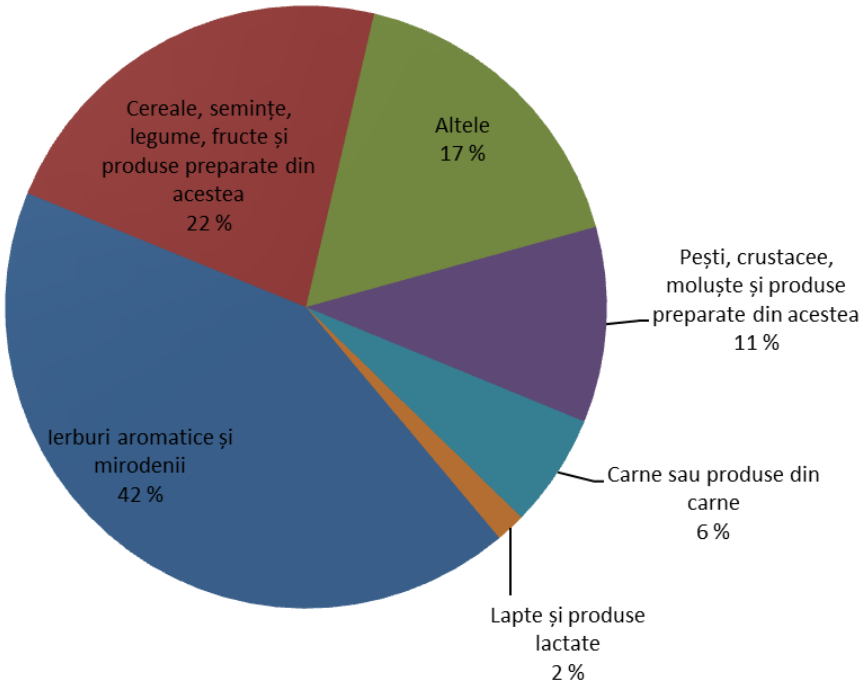

Cinci țări (patru state membre și Norvegia) nu au efectuat verificări analitice în stadiul de comercializare a produselor în perioada 2016-2017 din cauza unor restricții bugetare [Croația (2016), Danemarca (2017) și Norvegia (2016 și 2017)], a lipsei capacităților de laborator [Estonia și Cipru (2016, 2017)] sau a altor priorități de control [Suedia (2016, 2017)]. Malta nu a raportat niciun eșantion în 2017.

Din totalul de 11 162 de eșantioane, 87 nu erau conforme (0,8 %) și 113 eșantioane (1 %) au generat rezultate neconcludente. Cazurile de neconformitate constatate erau legate, în principal, de etichetarea incorectă și de iradierea interzisă. Procentul de neconformitate a fost mai scăzut decât cel constatat în raportul precedent.

În stadiul de comercializare, astfel cum este ilustrat în figura 4, majoritatea produselor analizate au fost „ierburi aromatice și mirodenii” (42 %) și „cereale, semințe, legume, fructe și produse preparate din acestea” (22 %). La categoria „Altele” (suplimente alimentare și supe și sosuri), procentul a fost de 17 %.

Figura 4 – Categorii de **produse alimentare** analizate în stadiul de comercializare a produselor pe teritoriul Uniunii Europene în 2016-2017

Cereale, semințe, legume, fructe și produse preparate din acestea
22 %
Altele
17 %
Pești, crustacee, moluște și produse preparate din acestea
11 %
Carne sau produse din carne
6 %
Lapte și produse lactate
2 %
Ierburi aromatice și mirodenii
42 %